

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 5 februari 1946 kl 5 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående utvidgad rätt att vid 1946 års taxering åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond för fartyg.

I en den 12 januari 1946 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 17, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning angående utvidgad rätt att vid 1946 års taxering åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond för fartyg.

Härigenom förordnas som följer.

Har skattskyldig icke kunnat utnyttja den honom enligt tredje stycket i övergångsbestämmelserna till förordningen den 9 juni 1944 (nr 279) om ändring i förordningen den 12 juni 1942 (nr 371) om rätt att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetskatt åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond medgivna rätten att vid 1944 års taxering erhålla avdrag för avsättning till investeringsfond för fartyg med högre belopp än 5 procent av den beräknade kostnaden för framtida anskaffning av ersättningstonnage, må för det beskattningsår, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställes under år 1946, avdrag för sådan avsättning åtnjutas med ett belopp motsvarande det icke utnyttjade avdraget, dock att vid sistnämnda taxering det sammanlagda avdraget för avsättning till investeringsfond av förevarande slag icke må för visst fartyg överstiga 20 procent av omförmälda kostnad. Vad i sista stycket av förenämnda övergångsbestämmelser stadgas om godkännande av förklaring av den skattskyldige angående överföring i räkenskaperna för nästföljande räkenskapsår av vinstmedel för beskattningsåret skall äga motsvarande tillämpning med avseende å det genom denna förordning medgivna avdraget.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande vad departementschefen vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anfört får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Rätt till avdrag för avsättning till investeringsfond för fartyg infördes genom förordningen den 9 juni 1944 (nr 279) om ändring i förordningen den 12 juni 1942 (nr 371) om rätt att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond. Enligt förstnämnda förordning äger den, som bedriver rederirörelse med ång- eller motorfartyg i utrikes fart, att vid beräkning av nettointäkten av rörelsen under de beskattningsår, för vilka taxering verkställles åren 1944—1947, njuta avdrag för av årsvinsten gjord avsättning till investeringsfond för fartyg med, såvitt här är i fråga, ett belopp motsvarande högst 5 procent av den beräknade kostnaden för framtida anskaffning av ersättningstonnage för i utrikes fart nyttjat ång- eller motorfartyg, som förlorats efter den 1 september 1939 eller som på grund av ålder eller förslitning utrangerats efter nämnda dag eller som avses skola av sådan anledning utrangeras så snart ersättningstonnage kan anskaffas. Åtnjuter skattskyldig enligt vad därom är särskilt stadgat (se 28 § 2 mom. andra stycket kommunalskattelagen, förordningen den 9 juni 1944, nr 278, samt förordningen den 8 juni 1945, nr 295) uppskov med beskattning av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg, må dock avdrag för avsättning till anskaffning av ersättningstonnage för det ifrågavarande fartyget ske endast i den mån det belopp, varmed avdrag eljest kunnat medgivas, överstiger det belopp, för vilket uppskov sålunda åtnjutes. Avsatta medel må under beskattningsår, som av Kungl. Maj:t genom särskilt beslut bestämmes, tagas i anspråk för avskrivning å fartyg, som anskaffats under samma beskattningsår. Sådant beslut må avse samtliga redier eller viss skattskyldig. Ha fondmedel ej tagits i anspråk för det avsedda ändamålet senast under det beskattningsår, för vilket taxering sker under sjätte taxeringsåret efter det då avdraget för avsättningen skett, skall den skattskyldige efterbeskattas för vad som avsatts utan att därefter ha tagits i anspråk för det avsedda ändamålet. Därvid skall även debiteras viss ränta.

Enligt övergångsbestämmelserna till förordningen den 9 juni 1944 fick avdrag av förenämnda slag för det beskattningsår, för vilket taxering verkställdes år 1944, beräknas till 20 procent av kostnaden för framtida anskaffning av ersättningstonnage. Hade den skattskyldige under något av de beskattningsår, för vilka taxering verkställdes åren 1941—1943, njutit avdrag för avsättning till investeringsfond för inventarier och varulager eller för avsättning till konjunkturinvesteringsfond av motsvarande slag, skulle dock det belopp, varmed avdrag sålunda finge ske vid taxeringen år 1944, minskas med det belopp som avsatts till fond för inventarier och varulager. I den

mån det till sistnämnda fond avsatta beloppet tagits i anspråk under sådana förhållanden att efterbeskattning därav skulle äga rum, skulle dock avsättningen i fråga icke föranleda sådan minskning som nyss sagts.

Anledningen till den i förenämnda övergångsbestämmelser medgivna förhöjningen av avdraget vid 1944 års taxering var den, att åtskilliga rederiföretag på grund av lagstiftningens tidigare utformning varit förhindrade att verkställa skattefria avsättningar till nybyggnadsfond. Företagen ansågos därför böra medgivas rätt att omedelbart efter förordningens ikraftträdande — i den mån årsvinsten därtill försloge — på en gång verkställa avsättning motsvarande fyra gånger det eljest medgivna beloppet (se propositionen nr 263/1944 s. 43 och 49).

I en den 29 januari 1945 dagtecknad, till finansdepartementet ingiven framställning har *Sveriges redareförening* nu hemställt om sådan ändring i förenämnda övergångsbestämmelser att skattskyldig, som vid 1944 års taxering icke kunnat verkställa avsättning till investeringsfond för fartyg med 20 procent av den beräknade anskaffningskostnaden för visst ersättningsfartyg, förklarades berättigad att avsätta detta belopp eller resterande del därav under de kvarvarande beskattningsår, för vilka rätt till avsättning till investeringsfond för fartyg medgivits.

Sedan redareföreningens framställning överlämnats till *sakkunniga för översyn av lagstiftningen om investeringsfonder m. m.*, ha de sakkunniga i skrivelse den 7 november 1945 tillstyrkt framställningen, såvitt angår medgivande av avdrag vid 1946 års taxering, samt överlämnat ett i enlighet härmed utarbetat förslag till förordning om ändring av övergångsbestämmelserna till förordningen den 9 juni 1944.

Över de sakkunnigas förslag ha *yttranden* avgivits av *kammarrätten, statskontoret, kommerskollegium* (med överlämnande av yttranden av *Sveriges redareförening, Sveriges segelfartygsförening, Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg* och *Skånes handelskammare*), *överståthållarämbetet* (med överlämnande av yttrande av *biträdande taxeringsintendenten E. B. Lundquist*) samt *länsstyrelserna i Malmöhus* och *Göteborgs och Bohus län*.

De sakkunnigas förslag har tillstyrkts eller i vart fall lämnats utan erinran i samtliga de avgivna remissyttrandena. I ett par yttranden har emellertid ifrågasatts ytterligare utvidgning av rätten till avdrag för avsättning av ifrågavarande slag.

Beträffande innehållet i nämnda yttranden tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen (s. 7—8).

Till stöd för det i den föreliggande propositionen framlagda förslaget har *departementschefen* anfört följande:

»Av den utredning, som verkstälts av de sakkunniga för översyn av lagstiftningen om investeringsfonder m. m., framgår att det vid 1944 års taxering medgivna förhöjda avdraget å 20 procent i stor utsträckning icke kunnat utnyttjas. Vid sådant förhållande synes det rimligt att, på sätt de sakkunniga föreslagit, nämnda avdragsrätt i stället må utnyttjas vid innevarande års taxering. Härvid bör emellertid — i enlighet med de sakkunnigas förslag

och då det vid 1944 års taxering medgivna avdraget innefattar jämväl det normalt medgivna avdraget å 5 procent — beaktas att det i efterhand utnyttjade avdraget jämte det vid 1946 års taxering eljest medgivna avdraget å 5 procent tillhopa icke böra få överstiga 20 procent av den beräknade kostnaden för det ersättningstonnage varom fråga är.

Med hänsyn till att det av de sakkunniga framlagda förslaget till ny lagstiftning angående investeringsfonder är avsett att tillämpas redan vid 1947 års taxering torde anledning saknas att nu taga ställning till redareföreningens förslag om rätt att vid nämnda års taxering utnyttja eventuellt återstående del av ifrågavarande avdrag.

Skånes handelskammars av kommerskollegium biträdda förslag att som avdragsgill avsättning skulle godkännas även avsättning av disponibla medel, som vederbörande rederi reserverat från föregående år, anser jag mig icke böra förorda. Genom en dylik bestämmelse skulle nämligen vissa rederier gynnas på ett sätt, som icke överensstämmer med eljest gällande grunder i fråga om avsättningar till investeringsfonder. Därtill kommer att de rederier, som skulle draga fördel av den ifrågasatta bestämmelsen, troligen icke äro att återfinna i den grupp som mest är i behov av stöd.

I likhet med kommerskollegium anser jag det av Sveriges segelfartygsförening framförda förslaget att även redare för motorseglare skulle erhålla rätt att åtnjuta avdrag för avsättning till anskaffande av ersättningstonnage icke böra upptagas till behandling i detta sammanhang.»

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevärande proposition nr 17, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående utvidgad rätt att vid 1946 års taxering åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond för fartyg.

Stockholm den 7 februari 1946.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärge, Elon Andersson*, Wahlmark, Velander, Sjødahl, friherre De Geer, Ekman, Frans Ericson, Robert Berg** och *Carl Eric Ericsson** samt

från andra kammaren: herrar *Hagberg* i Malmö, *Björklund, Hammarlund, Olsson* i Gävle, *Sandberg, Orgård, Karlsson* i Grängesberg*, *Nilsson* i Kristinehamn, *Vigelsbo** och *Karlsson* i Granebo*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.